

SXEDIO.GT9

25.12.1956: ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΑΝΑΛΥΟΥΝ ΣΤΟ ΜΑΚΑΡΙΟ ΣΤΙΣ ΣΕΥΧΕΛΛΕΣ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΡΑΝΤΓΚΛΙΦ. Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΜΦΩΝΗΣΕΙ ΣΕ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΥΤΟΘΥΣΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΗ

Ο Κυβερνήτης της Κύπρου Σερ Τζων Χάρτιγκ χειρίστηκε με πολλή πολιτικότητα την άρνηση της Ελλάδας και κυρίως των Κυπρίων να αποδεχθούν τις συνταγματικές προτάσεις που υπέβαλε ο βρετανός Συνταγματολόγος Λόρδος Ράντιγκλιφ.

Ετσι προσπάθησε να πλασάρει μια καλοσατημένη παγίδα για τη Εθναρχία η οποία όμως δεν έπεσε τελικά μέσα.

Με την αναγγελία των προτάσεων του Ράγκλιφ στην Αγγλική Βουλή άφησε ελεύθερο το Γραμματέα της Εθναρχίας Νίκο Κρανιδιώτη και την επομένη πρότεινε όπως προβεί σε διευθετήσεις και καταβάλει όλα τα έξοδα, ώστε να μπορέσει να επισκεφθεί αντιπροσωπεία της Εθναρχίας τον Αρχιεπίσκοπο για να συζητήσει μαζί του το προτεινόμενο σύνταγμα.

Η αντιπροσωπεία, ανέφερε μπορούσε να αποτελείται από τους δημάρχους Αμμοχώστου, Λευκωσίας και Λεμεσού και τους Ιωάννη Κληρίδη και Σ. Παυλίδη, που είχαν παραιτηθεί από το Εκτελεστικό Συμβούλιο.

Επίσης πρότεινε ότι στην αντιπροσωπεία μπορούσε να περιληφθεί και ο Νίκος Κρανιδιώτης που τέθηκε, μετά την απελευθέρωση του από τα κρατητήρια σε περιορισμό κατ' οίκον "λόγω της προηγούμενης σχέσης του με τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο " ενώ αν ήθελαν μπορούσαν να πάρουν μαζί τους και νομικό σύμβουλο της εκλογής τους.

Η πρόταση του Χάρτιγκ περιλαμβανόταν σε ραδιοφωνική ομιλία του από το Κυπριακό Ραδιοσταθμό, στην οποία προσπάθησε να παρουσιάσει τις συνταγματικές προτάσεις Ράντιγκλιφ σαν τέλειες, ενώ από την άλλη παρουσιαζόταν ότι είχε απηυδήσει από

την κατάσταση έκτακτης ανάγκης που είχε επιβάλει στη νήσο και ότι ήταν πρόθυμος να πάρει τέτοια μέτρα για ειρήνευση.

Είπε ο Σερ Τζων Χάρτιγκ:

"Είχα το προνόμιο να σας μιλήσω σε διάφορες περιπτώσεις κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαπέντε μηνών, αλλά ό,τι έχω να σας πω απόψε είναι σπουδαιότερο απ' ο,τιδήποτε σας έχω πει προηγουμένως. Είναι σπουδαία στον κάθε ένα από σας, στον κάθε ένα στην Κύπρο, άνδρα, γυναίκα και παιδί.

Βρισκόμαστε σε μια κρίσιμη καμπή της ιστορίας της νήσου αυτής.

Βρίσκεται μπροστά μας μια ευκαιρία για ειρήνη και πρόοδο που μπορεί να οδηγήσει σε ένα μέλλον στο οποίο ο κάθε ένας μπορεί να συνεισφέρει προς την ευτυχία και την ευδαιμονία όλων.

Η ευκαιρία αυτή δημιουργήθηκε με την αποδοχή από την Κυβέρνηση της Αυτής Μεγαλειότητας των Συνταγματικών προτάσεων του Λόρδου Ράντγκλιφ, που δημοσιεύθηκαν σήμερα το απόγευμα.

Όλοι οι ενδιαφερόμενοι για το πρόβλημα της Κύπρου έχουν κάθε λόγο να είναι ευγνώμονες για το γεγονός ότι η ικανότητα, η σοφία και η ακεραιότητα του Λόρδου Ράντγκλιφ διατέθηκαν για περίπλοκο τέραστια έργο της κατάρτισης ενός συντάγματος για την Κύπρο.

Τώρα τι είναι τα προβλήματα που έχουμε να αντιμετωπίσουμε;

Πρώτα πρέπει όλοι μας να αναγνωρίσουμε ότι ολόκληρος ο κόσμος και ιδιαίτερα η Μέση Ανατολή βρίσκεται σε τεταραγμένη και ανώμαλη κατάσταση. Ενώσω επικρατούν οι συνθήκες αυτές, οι βρετανοί χρειάζονται πλήρως την Κύπρο για στρατιωτικούς σκοπούς για να μπορούν να διαδραματίσουν τον κατάλληλο ρόλο τους στη διατήρηση της σταθερότητας και της ασφάλειας στο μέρος αυτό του κόσμου.

Ταυτόχρονα είναι δίκαιο όπως ο λαός της Κύπρου αναλάβει μεγαλύτερο μέρος στη διεύθυνση των δικών του υποθέσεων. Ο τουρκικός κυπριακός πληθυσμός, όμως ανησυχεί μήπως μια ελληνική

Κυπριακή πλειοψηφία οδηγήσει σε διασκρίσεις εναντίον του. Τέλος πολλοί Έλληνες Κύπριοι αισθάνονται ότι η Κύπρος πρέπει να ενωθεί με την Ελλάδα, την άποψη αυτή συμμερίζονται και οι Έλληνες, αλλά οι Τούρκοι φοβούνται ότι εάν η Κύπρος παραχωρείτο ποτέ στην Ελλάδα θα βλαπτόταν η εθνική ασφάλεια της Τουρκίας.

Αυτά λοιπόν είναι τα κυριώτερα προβλήματα.

Μερικά από αυτά δεν μπορούν να λυθούν με τους όρους οποιουδήποτε συντάγματος. Το ζήτημα της διεθνούς θέσης της Κύπρου στο μέλλον είναι εντελώς διάφορο από εκείνο της αυτοκυβέρνησης.

Η Κυβέρνηση της Αυτής Μεγαλειότητας αποδέχθηκε την αρχή της αυτοδιάθεσης για τη Κύπρο, αλλά θα ήταν ανοησία να υποθέσουμε ότι το πρόβλημα της εφαρμογής της μπορεί να λυθεί χωρίς τη συνεργασία των κυβερνήσεων της Ελλάδας και της Τουρκίας.

Προς το παρόν, εμείς εδώ στην Κύπρο πρέπει να αφήσουμε το περιμάχητο αυτό ζήτημα της αυτοδιάθεσης στα χέρια των τριών, αμέσως ενδιαφερομένων δυνάμεων και να επιληφθούμε των προβλημάτων της αυτοκυβέρνησης.

Για το πρόβλημα αυτό ο Λόρδος Ράνγκλιφ έχει προνοήσει μια λογική, πρακτική και φιλελεύτερη λύση.

Ενας μεγάλος αριθμός σπουδαίων τμημάτων θα τεθούν υπό τον έλεγχο ενός Υπουργικού συμβουλίου από εκλεγμένους Υπουργούς, υπεύθυνους σε μια Νομοθετική Συνέλευση εκλεγμένη από ευρεία λαϊκή ψήφο. Ο Κυβερνήτης δεν θα δικαιούται να αρνηθεί να εγκρίνει Νομοσχέδια εφ' όσον αυτά δεν καθάπτονται της άμυνας, των εξωτερικών υποθέσεων και ζητημάτων εσωτερικής ασφάλειας ή εφ' όσον δεν αντίκεινται προς τις βασικές αρχές του συντάγματος, ακόμη και στην περίπτωση των θεμάτων που είναι υπό επιφύλαξη ο Κυβερνήτης θα μπορεί να αναθέτει στη Νομοθετική Συνέλευση οποιονδήποτε νομοθέτημα νομίζει κατάλληλο.

Οι Τούρκοι Κύπριοι θα βρουν ένα προσεκτικά

μελετημένο σύστημα εγγυήσεων το οποίο θα προστατεύει τα συμφέροντα τους, ειδικός Υπουργός για τις υποθέσεις των Τούρκων Κυπρίων θα είναι μέλος του Υπουργικού Συμβουλίου.

Οι Τούρκοι Κύπριοι θα έχουν ίση αντιπροσώπευση με τους Έλληνες κυπρίους στο Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο αποτελεί τον φύλακα των δικαιωμάτων, τα οποία προνοούνται από το Σύνταγμα και στο δικαστήριο των εγγυήσεων, το οποίο θα μεριμνά προς παρεμπόδιση, διακρίσεων,

Πολλές φορές λέχθηκε ότι οι Έλληνες Κύπριοι δεν πρόκειται να δεχθούν οποιεσδήποτε πολιτικές προτάσεις, χωρίς τη συγκατάθεση του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Έχει σήμερα δοθεί στον Αρχιεπίσκοπο αντίγραφο του συντάγματος και εμπειρογνώμονες θα βρίσκονται στη διάθεση του για να απαντήσει σε ερωτήσεις τις οποίες τυχόν αυτός θα υποβάλει στο σύνταγμα.

Η Κυβέρνηση της Αυτής Μεγαλειότητας είπε ότι θα ήταν πρόθυμη να παράσχει τις δέουσες διευκολύνσεις σε αντιπροσωπευτική ομάδα Ελλήνων Κυπρίων για να μεταβεί και συσκεφθεί με τον Αρχιεπίσκοπο, εάν εκδηλωθεί προς τούτο επιθυμία.

Η Κυβέρνηση δεν μπορεί να συγκατατεθεί στην επάνοδο του Αρχιεπισκόπου στην Κύπρο μέχρις ότου αποκασταθεί η ηρεμία.

Αλλά βεβαίως το σύνταγμα είναι κάτι για το οποίο κάθε άνθρωπος πρέπει να σχηματίσει δική του γνώμη. Γι' αυτό και σας παροτρύνω έντονα όλους όπως μελετήσετε αυτές τις προτάσεις, με ηρεμία και νηφαλιότητα και τότε να αποφασίσετε.

Σε μένα φαίνεται ιδιαίτερα σημαντικό όπως ο κάθε ένας μελετήσει επισταμένα όχι μόνο τις συνταγματικές προτάσεις του Λόρδου Ράνιγκλιφ αλλά και τη συνοδευτική έκθεση στην οποία εκθέτει τους λόγους για κάθε σύσταση που έκαμε.

Έχουν γίνει διευθετήσεις όπως μεγάλος αριθμός αντιγράφων της συνοδευτικής έκθεσης και των προτάσεων στα αγγλικά, ελληνικά και τουρκικά

διανεμηθούν σε όλη τη νήσο, θα δανεμηθούν επίσης και σύντομες περιλήψεις.

Αναμφίβολα μερικοί από σας θα έχουν να υποβάλουν ερωτήσεις ως προς την ερμηνεία των προτάσεων αυτών. Ιδρύεται προς τούτο ειδικό γραφείο το οποίο θα επιλαμβάνεται όλων των αποριών. Η διεύθυνση στην οποία πρέπει να υποβάλλονται θα ανακοινωθεί διά του ραδιοφώνου και του τύπου.

Εαν υπάρχουν αντιπροσωπευτικοί ηγέτες οι οποίοι επιθυμούν να συζητήσουν μαζί μου, προσωπικά, τις προτάσεις στο σύνολο τους, ή διάφορα ειδικά σημεία σχετικά με αυτές και ήθελαν να μου καταστήσουν τούτο γνωστό με επιστολή τους στο Κυβερνείο, ευχαρίστως θα προβώ σε διευθετήσεις προς συνέντευξη με αυτούς και θα μεταβίβαζα πρόθυμα προς τον υπουργό των αποικιών προς ενημέρωση της Κυβέρνησης της Αυτής Μεγαλειότητας οποιεσδήποτε απόψεις και παρατηρήσεις οι οποίες τυχόν θα γίνονταν προς εμένα.

Και τώρα θα ήθελα να αναφερθώ σε μερικά ακόμη σημεία τα οποία πιστεύω ότι είναι μεγάλης σουδαιότητας. Όταν θα μελετάτε να θυμάστε πόσο πολύπλοκο είναι το πρόβλημα. Παραδεχθήτε το γεγονός ότι υπάρχουν και άλλοι που πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη των οποίων οι απόψεις και τα συμφέροντα ποθανόν να είναι διαφορετικά από τα δικά σας, αναγνωρίσετε την ειλικρίνεια των σκοπών του Λόρδου Ράντγκλιφ, ενθυμηθείτε κάθε τι που διακυβεύεται και μη λάβετε απόφαση στις προτάσεις προτού μελετήσετε και τις συζητήσετε πλήρως.

Ενθυμηθείτε επίσης ότι δεν θα μπορέσουμε να διεξαγάγουμε γενικές εκλογές μέχρις ότου υπάρξει ειρήνη. Όπως λέγει και ο Λόρδος Ράντγκλιφ στη συνοδευτική του έκθεση "στο σύνταγμα αυτό είναι κατάλληλο για τέτοιας φύσης συνθήκες ώστε το κοινό να μπορεί να εκφράσει τη θέληση του με ψηφοφορία και τις απόψεις του με λόγο, χωρίς φόβο τρομοκρατίας και εκφοβισμού".

Όλοι μας απηυδίσσαμε και κουραστήκαμε από τα μέτρα έκτακτης ανάγκης και δεν έχω σκοπό να

διατηρήσω σε ισχύ οποιονδήποτε μέτρο για περισσότερο χρόνο από όσο είναι απόλυτα αναγκαίο.

Χθες τη νύκτα διέταξα την άρση αριθμού Κανονισμών για να δείξω ότι ανυπομονώ να κάμω κάθε τι που μπορώ για να χαλαρωθεί η ένταση και να βελτιωθεί η ατμόσφαιρα, αλλά για να τεθεί τέρμα στην έκτακτη κατάσταση ο φόβος και η βία πρέπει να σταματήσουν.

Συμμερίζομαι την ελπίδα του Λόρδου Ράντιγκλιφ ότι η προσδοκία ενός συντάγματος με τις καρποφόρες του πιθανότητες αυτοκυβέρνησης, δυνατό να συντελέσει στην επίσπευση του τερματισμού αυτής της έκτακτης κατάστασης.

Πρέπει να εξεύρουμε μια διέξοδο από τις σημερινές μας δυσχέρειες. Και αυτό μπορούμε να πετύχουμε μόνο με την αυτοσυγκράτηση την καλή θέληση και την κατανόηση από όλες τις πλευρές.

Ενώω τη φωνή μου με τη φωνή όλων εκείνων και πιστεύω να υπάρχουν πολλοί που θα προσευχηθούν απόψε στο Θεό, όπως δώσει σε όλους μας σοφία, υπομονή και κατανόηση για να εκμεταλλευθούμε πλήρως την ευκαιρία αυτή της συνεργασίας για να δώσουμε στην Κύπρο μια νέα αφετηρία".

Η Αγγλία και ο Χάρτιγκ γνώριζαν ότι εφ' όσον η Ελλάδα είχε απορρίψει τις προτάσεις Ράντιγκλιφ θα ήταν πολύ δύσκολο για την Εθναρχία να τις δεχθεί. Ομως εδώ βρισκόταν η παγίδα του: Ηθελε να δώσει την εντύπωση στον έξω κόσμο ότι είχαν αρχίσει επαφές και ότι η Εθναρχία το μελετούσε, αυτό θα ήταν αρκετό για να το παρουσιάσει σαν "πρόοδο" στη Γενική Συνελευση του ΟΗΕ, που θα συζητούσε σε λίγους μήνες το τη νέα προσφυγή της Ελλάδας για την Κύπρο.

Οι εντυπώσεις για όσους δεν γνώριζαν τα πραγματικά γεγονότα θα ήταν καλές.

Ομως η Εθναρχία δεν έπεσε στη παγίδα. Και ζήτησε την άμεση απελευθέρωση του Μακαρίου αρνούμενη να αποστείλει αντιπροσωπεία στις Σευχέλλες.

Η Αγγλία δεν είχε αυταπάτες ότι για την αποδοχή των προτάσεων της χρειαζόταν η γνώμη και η συγκατάθεση του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, παρά το

γεγονός ότι βρισκόταν στις Σεϋχέλλες.

Απομονωμένος εκεί ο Αρχιεπίσκοπος με τους συνεξοριστούς του (Μητροπολίτη Κερύνειας, Παπασταύρο Παπαγαθαγγέλου και Πολύκαρπο Ιωαννίδη) δεν είχε την ευχέρεια να ενημερώνεται πλήρως για τις εξελίξεις, παρά μόνο από το βρετανικό ραδιόφωνο του **BBC** που παρουσίαζε τις αγγλικές απόψεις από μερικές εφημερίδες με πολύ λίγες ειδήσεις και από το ελληνικό ραδιόφωνο που μόλις και ακουόταν πολλές φορές σε σημείο που δεν καταλάβαιναν τι έλεγε.

Ετσι αναγγέλοντας τις συνταγματικές προτάσεις στην Αγγλική Βουλή στις **19** Δεκεμβρίου ο υπουργός Αποικιών Λεννοξ Μπόϊντ είπε ότι οι αυτές θα ανελύοντο και στον Αρχιεπίσκοπο από ειδική αντιπροσωπεία που θα αποστελλόταν στις Σεϋχέλλες.

" Δεν λέγω ότι υφίσταται οποιοδήποτε ζήτημα για την Κυβέρνηση ή τον Κυβερνήτη όπως επαναρχίσουν διαπραγματεύσεις με τον Αρχιεπίσκοπο, αλλά θα ήταν σπατάλη χρόνου εάν δεν ερωτάτο", αναγκάστηκε να παραδεχθεί ο Λέννοξ Μπόϊντ

Απεσταλμένοι στο Μακάριο ήταν ο Κρίτων Τορναρίτης, προηγούμενος Γενικός Εισαγγελέας της Κύπρου, ο οποίος βρισκόταν στο Λονδίνο για την κωδικοποίηση της Κυπριακής νομοθεσίας και ο Γραμματέας του Λόρδου Ράντιγκλιφ, Πήαρσον οι οποίοι αναχώρησαν αεροπορικώς το βράδυ της αναγγελίας των συνταγματικών προτάσεων του Ράντιγκλιφ στη Βρετανική Βουλή για τις Σεϋχέλλες, προκειμένου να βρίσκονται κοντά στο Μακάριο πριν φθάσουν οι αντιδράσεις των άλλων και ιδιαίτερα της Ελλάδας, ώστε να μπορέσει να πάρει σωστή απόφαση και ανεπηρέαστα.

Οι δύο απεσταλμένοι ταξίδευαν μάλιστα με ψευδώνυμα "Μπλακ" και "Σάϊμς" για να μη γίνουν αντιληπτοί. Ο ένας μάλιστα, ο Πήαρσον είχε υπηρετήσει στην Κένυα, όπου θα στάθμευαν και προσπαθούσε να κρατήσει την άφιξη του εκεί μυστική.

Είπε για το ταξίδι αυτό ο Κρίτων Τορναρίτης στον Παναγιώτη Παπαδημήτρη:

"Εκείνη την περίοδο βρισκόμουν στη Βρετανία όπου εργαζόμουν στο Υπουργείο Αποικιών. Με φώναξαν και μου είπαν ότι θα ήταν καλό η έκθεση του Λόρδου Ράντγκλιφ να εφέρετο σε γνώση του Μακαρίου.

Με ρώτησαν αν είχα ένσταση να πάω στις Σευχέλλες και να εξηγήσω τις προτάσεις μαζί με το βοηθό του Ράντγκλιφ, κ. Πήαρσον, στο Μακαριώτατο. Δεν είχα τοαξιιδεύσει με αεροπλάνο ποτέ και φοβόμουν, αλλά προκειμένου γι' αυτή την αποστολή θα πήγαινα. Δέχθηκα,

Φθάσαμε στην Κένυα και το βράδυ πήγαμε με πλοiάριο στη Μομπάσα. Η βαλίτσα μας έμεινε στο Ορλί και πήγαμε εκεί χωρίς ρούχα. Κρατούσα μόνο το μαύρο μου καπέλο και σαν ο κ. Πήαρσον πήγε να κάμει μερικές προμήθειες, με πλησίασε ένας και μου είπε:

- Πάτερ, μπορώ να σας βοηθήσω;

Με πέρασε για ιεραπόστολλο.

Κάποτε φθάσαμε στις Σευχέλλες, ένα ειδυλλιακό νησί

-Κι εσύ εδώ, μου είπε ο Μακάριος μόλις με αντίκρυσε.

- Ηρθα για χατήρι σου, του απάντησα.

Κουβεντιάσαμε για λίγο. Στο διπλανό δωμάτιο ακουόταν πολύ καθαρά εκείνη την ημέρα η εκπομπή του ελληνικού ραδιοφώνου. Και εκεί άκουσα μαζί με τον Μακάριο ότι η Ελληνική Κυβέρνηση είχε απορρίψει σαν απαράδεκτο το σχέδιο Ράντγκλιφ.

Είπα στο Μακάριο:

- Αφού το απέρριψεν η Ελλάδα να μη το δεχτείς, ούτε κι' εσύ. Μη το απορρίψεις όμως. Να πεις ότι εφ' όσον είσαι υπό περιορισμό δεν μπορείς να χειρισθείς ελευθέρως το θέμα και ότι θα τους πεις σαν ελευθερωθείς.

Ο Μακάριος δέχθηκε την εισήγηση μου.

Τα λόγια αυτά τα είπα στα ελληνικά για να μη ακούσουν ούτε ο Πήαρσον ούτε η φρουρά.

Τα Χριστούγεννα τα πέρασα εκεί. Ο Μακάριος λειτούργησε στην τραπεζαρία.

Μετάτρεψαν το τραπέζι της τραπεζαρίας σε Αγία

Τράπεζα. Λειτουργούσε ο Μακάριος. Ο Παπασταύρος έκαμνε το Διάκο, ο Κυρηναίος το ψάλτη και ο Πολύκαρπος Ιωαννίδης τον καντηλανάφτη.

Το πλήρωμα της Εκκλησίας ήμουν μόνο εγώ.

Σαν τέλειωσε η λειτουργία και μετάλαβαν οι άλλοι ο Μακάριος με κάλεσε να μεταλάβω κι εγώ.

- Δεν μπορώ, έφαγα αυγά και μπέϊκον στο ξενοδοχείο, του απάντησα.

- Ασθενών και οδοιπορών αμαρτίαν ουκ έχει, μου απάντησε ο Μακάριος και μετάλαβα.

Ετσι παρά την αποστολή στο Μακάριο καμιά πρόοδος δεν επιτεύχθηκε μια και ο Μακάριος συνέχιζε να βρίσκεται στην εξορία.

Η Τουρκία είδε με πολύ καλό μάτι το σχέδιο Ράντιγκλιφ. Της ερχόταν σαν ανέλπιστο δώρο γιατί απέκλειε την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, ενώ η Αγγλία καθόριζε σαφώς ότι σε περίπτωση αυτοδιάθεσης θα γινόταν δοχοτόμηση με τις ευλογίες της. Και αυτό ήταν σημαντικό για την Τουρκία, γιατί θα δημιουργείτο ένα τουρκικό κρατίδιο το οποίο κατά τον πρωθυπουργό της Τουρκίας Ατνάν Μεντερές θα αποτελούσε "τις προκεχωρημένες θέσεις της Τουρκίας".

Μιλώντας στις **29** Δεκεμβρίου στη Βουλή ο Μεντερές είπε:

" Η κατά το ήμισυ διχοτόμηση της Κύπρου αποτελεί αυτοθυσία για την Τουρκία. Ουδέποτε δε θα συγκατατεθούμε σε μεγαλύτερη αυτοθυσία από τη διχοτόμηση.

Η Κυβέρνηση μου ευνοεί διχοτόμηση της Κύπρου, μόνο όμως η διχοτόμηση ή το παρόν καθεστώς είναι εφαρμόσιμα. Ενόψη των διεθνών υποχρεώσεων δεν μπορούμε να υποστηρίξουμε τα δικαιώματά μας επί της Κύπρου με την πλήρη παρουσία μας, αλλά η Τουρκία δεν μπορεί να εγκαταλείψει τις προκεχωρημένες θέσεις της στην Κύπρο, οι οποίες ελέγχουν τους νότιους τουρκικούς λιμένες από απόσταση **45** μιλίων.

Οι **120.000** τουρκοί της Κύπρου δεν θα ζήσουν σε ξένη γη υπό τη διακυβέρνηση ξένου κράτους.

Οιαδήποτε αυτοδιάθεση δοθεί στους Έλληνες της Κύπρου πρέπει να δοθεί και στην τουρκική κοινότητα. Η τουρκική Κυβέρνηση υποστήριξε προηγουμένως ότι η Κύπρος έπρεπε να παραμείνει υπό βρετανική δακυβέρνηση, ισχυριζόμενη ότι η "εφαρμογή της αυτοδιάθεσης δεν ήταν δυνατή, εάν δεν θα γινόταν τούτο αποδεκτό θα έπρεπε να αποδοθεί στην Τουρκία. Ουδέποτε θα δεχθούμε την ιδέα της εκχώρησης της Κύπρου από τη Βρετανία στην Ελλάδα".

Γενικά η Τουρκία δέχθηκε το σχέδιο - και είχε καταστήσει τις θέσεις της γνωστές και στον Λέννοξ Μπόϊντ που είχε μεταβεί για τον σκοπό αυτό στην Αγκυρα για να την ενημερώσει.

Είχε μόνο μερικές αντιρρήσεις αναφορικά με τη μεταχείριση των τουρκοκυπρίων ως μειονότητας και θεωρούσε τις προτάσεις, ότι δυνατόν να οδηγούσαν σε "καταπίεση" των τουρκοκυπρίων.